

Instrukcja

do szacowania świadczeń i strat wojennych.

Władze warszawskie nadesłały do Towarzystwa leśnego i do Wyższej Szkoły lasowej projekt insrukcji do szacowania świadczeń wojennych, w celu zaopinjowania i ujednostajnienia tej tak ważnej obecnie czynności.

Ponieważ nadesłany projekt pod wielu względami nie odpowiadał istotnym potrzebom, przeto grono profesorów Wyższej Szkoły lasowej w porozumieniu z Wydziałem galic. Towarzystwa leśnego opracowało nowy projekt, który przedłożony został Urzędowi rejestracji pretensji do byłego skarbu austryjackiego.

Projekt ten zamieszczamy w całości poniżej:

Projekt instrukcji

do szacowania świadczeń i strat wojennych w lasach w myśl Ustawy z. 10. V. 1919. poz. 298. Dzien. praw państw.

§ 1. Świadczenia i straty wojenne w lasach szacowane być muszą przez leśników z wyższem wykształceniem zawodowem, którymi są w b. Galicji urzędnicy administracji lasów państwowych od asystenta leśnictwa począwszy, cywilni inżynierowie leśnictwa i leśnicy prywatni z egzaminem dla samoistnych gospodarzy lasowych.

Tylko w lasach małych do 25 *ha* obszaru mających, a w większych, jeżeli ilość wyciętych drzew nie przekracza 2.000 sztuk, może właściciel sam wymierzyć w *cm* grubość pniaków każdego poszczególnego gatunku drzew i materiał ten oddać Komisji szacunkowej miejscowej, celem obliczenia szkody przez leśnika - członka lub rzeczoznawcę Komisji szacunkowej miejscowej.

§ 2. Szacowanie opierać się winno, o ile możności na mapie gospodarczej, w braku tejże na mapach katastralnych, lub innych o charakterze urzędowym i na ściśłych, na miejscu wykonanych pomiarach uszkodzonych powierzchni.

Do każdego elaboratu dołączony być musi szkic sytuacyjny uszkodzonych obszarów lasu. Szkic sytuacyjny jest zbyteczny tylko wtedy, gdy wszystkie pniaki zostały wyliczone, pomierzone i ponumerowane (§ 1. al. 2).

§ 3. Szacowanie wykonane być musi dla każdego drzewostanu czyli podziału z osobna i wykazywać szkodę na jednostce obszaru, którą jest 1 *ha*, i szkodę na całym obszarze drzewostanu.

§ 4. Drzewostany do 20 lat, czyli młodniki, pochodzące z uprawy ręcznej — obliczone być mają wedle rzeczywistych kosztów produkcji, do których wlicza się: koszt sadzonek lub wartość nasienia, robociznę, koszt uzupełnienia młodnika, stratę renty gruntowej i procenta kapitału administracyjnego — czyli wedle wzoru:

$$B_k = (B + V) \cdot (1 \cdot 0p^m - 1) + c \times 1 \cdot 0p^m - D \cdot 1 \cdot 0p^{m-x}.$$

Do tego doliczyć należy różnicę między kosztami odnowienia obecnymi, a wyłożonymi rzeczywiście w czasie zakładania młodnika.

Jako stopę procentową należy przyjąć procent w gospodarstwie lasowem powszechnie stosowany (p. przykł. 1).

§ 5. Młodniki z samosiewu lub odrośli pochodzące i drzewostany starsze ponad 20 lat szacowane być mają wedle wartości użytkowej drzewostanu, to znaczy, że obliczyć trzeba miąższość drewna na 1 *ha*, rozłożyć ją procentowo na drewno użytkowe i opałowe, wszystko w m^3 i pomnożyć m^6 przez cenę jednostkową sortymentu. W mieszanych drzewostanach należy wyprowadzić wartość każdego gatunku drewna, różniącego się wybitnie co do ceny.

§ 6. Obliczenie szkody w każdym drzewostanie poprzedzać winien krótki opis drzewostanu, w którym scharakteryzuje się wiek, stosunki pomieszczenia procentowo lub w dziesiętnych, gatunki drzew, zadrzewienie w dziesiętnych, pochodzenie, sposób uszkodzenia, wreszcie należy podać o ile możności jak najdokładniej, która armja i w jakim czasie szkodę wyrządziła.

§ 7. Stopień uszkodzenia drzewostanu wyrazić należy w procentach ubytku masy drzewnej na 1 *ha*. Procent ten obliczyć trzeba przy pomocy powierzchni próbnych, wynoszących sumarycznie $1/25$ do 1 *ha* stosownie do obszaru i różnorodności drzewostanu oraz różnorodności stopnia uszkodzenia. Jeżeli sposób i stopień uszkodzenia jest równomierny a drzewostan lity i równowiekowy — zastosować można okularne szacowanie procentów uszkodzenia.

§ 8. Zamożność drzewostanu na 1 *ha* oznacza się przy pomocy powyższych powierzchni próbnych lub też tabel zamożności, które stosunkom krajowym najlepiej odpowiadają, t. j. Feistmantel — Weiss, Weiss, Pressler.

§ 9. Przy szkodach powstałych w małych lasach (do 25 *ha*) lub przy wycięciu nie więcej jak 2.000 drzew ustalić należy szkodę przez wyliczenie i pomierzenie pniaków. Średnicę pniaków mierzoną 10 do 20 *cm* nad ziemią zredukować należy do pierśnicy (średnica w 1,3 *m* nad ziemią), odejmując 1 do 5 *cm* stosownie do wieku i gatunku drzewa. Wysokość przeciętną drzew wyciętych oznaczyć należy w tym samym lub sąsiednim, równowiekowym drzewostanie] dendrometrem. Miąższość wyciętych drzew obli-

czać należy wedle tabel Grundnera - Schwappacha lub bawarskich.

§ 10. W wypadkach, gdzie drzewostan uszkodzony został nie przez wycięcie drzew, lecz przez inne działania jak: przez pożar, pociski, podkrzesywanie gałęzi, korowanie strzał, kopanie rowów, oraz osuszenie i zabagnienie i t. p. szacować należy stopień uszkodzenia drzew w procentach okularnie, obliczyć jego wartość, w ten sposób oznaczyć wielkość szkody na 1 ha i w całym drzewostanie.

§ 11. Od wszystkich szkód, obliczonych w poszczególnych drzewostanach, potrącić należy wartość pozostałego na miejscu lub przez właściciela już zużytkowanego drewna (patrz przykład II.).

§ 12. Ceny stosowane w elaboracie powinny być cenami drewna w lesie na pniu. Miarodajne są ceny przeciętne drewna użytkowego i opałowego, płacone przed wojną w danej okolicy.

§ 13. O ile przez szkody wojenne plan gospodarczy został do tego stopnia zwichnięty, że zachodzi potrzeba jego rewizji a wzdłędnie wypracowania nowego planu gospodarczego doliczyć można koszt tej pracy.

PRZYKŁADY.

L. P.	Obszar w ha	Wyszczególnienie	S z k o d a			
			na 1 ha		ogółem	
			K	h	K	h
I. 5·63		<p>Oddział 14, b.</p> <p>15 let. młodnik mieszany z 0·5 sos i 0·5 świerk., powstały z sadzenia we więźbie 1 : 1, o zadrzew. 0·9 i b. dobrym wzroście.</p> <p>Wojska austr.-węg. wycięły wycięły w paź. 1915 niemal równomiernie na całym obszarze 70% zadrzewienia na paliki zasiekowe.</p>				

L. P.	Obszar w ha.	Wyszczególnienie	S z k o d a			
			na 1 ha		ogółem	
			K	h	K	h
		Na 1 ha potrzeba :				
		5.000 sos. jednorocznych po				
		3 K = 15·00 K				
		5.000 św. 2 let.				
		nieprzecz. po 5 K 25·00 „				
		Zasad. 35 dn. po				
		1 K 35·00 „				
		Razem . 75·00 K				
		30% koszt. poprawki:				
		$75 \times 0.3 =$. . . 22·50 „				
		Koszta uprawy 1 ha 97·50 K,				
		których wart. po				
		15 l. jest:				
		$97.50 \times 1.56 =$. 152·10 „				
		Wartość 1 ha gleby				
		1000 K roczne ko-				
		szta adm. 15 K				
		czyli kap. kosztów				
		adm. 500 K. A za-				
		tem 15 let. strata				
		renty gruntowej i				
		15 let. procenta ka-				
		piłału administr.				
		$1500 \times 0.56 =$. 840·00 „				
		Wartość 1 ha 15 let.				
		młodka 992 10 „				
		Szkoda na 1 ha: $992.10 \times 0.7 =$	694	44		
		Ponieważ obecne koszta upra-				
		wy wyniosą:				
		5000 sosny 1 rocz.				
		po 15 kor. 75·00 K				
		5000 świerka 2 let.				
		po 20 kor. 100·00 „				
		zasad. 35 dni po 6 K 210·00 „				
		Razem . 385·00 K				
		Do przeniesienia . 385·00 K	694	44	—	—

L. P.	Obszar w ha	Wyszczególnienie	S z k o d a			
			na 1 ha		ogółem	
			K	h	K	h
		Z przeniesienia . 385·00 K 30% kosztów poprawki $385 \times 0·3$ 115·50 „ Koszta uprawy 1 ha 500·50 K Pierwotne koszta uprawy 97·50 K przeto różnica wynosi 403·00 K a cała szkoda na 1 ha $695·47 + 403·00$ Szkoda na całym obszarze: $1097·47 \times 5·63 =$	694	47	—	—
			1097	47	6.179	76
II. 4-25		Oddział 26. a. 40 let. drzewost. miesz. z 0·6 sos. i 0·4 dę., powstały z uprawy ręcz. o zadrz. 0·8 i dobrym wzroście. Wojska niem. wycięły X. 1916 na budowę mostów i baraków conajmniej 25% masy drzew. Na miejscu w lesie pozostały na 1 ha wyżynki miąższości 1·5 m ³ i połowa drewna opałowego. Ponieważ na 1 ha stało tu conajmn. 32 m ³ dębiny i 131 m ³ sośniny, wycięto dębiny $32 \times 25 = 8$ m ³ , czyli 60% drewna użyt. = $8 \times 0·6 = 4·8$ m ³ po 50 K . 192·00 K 40% drew. opał. = $8 \times 0·4 = 3·2$ m ³ po 15 K = . . . 48·00 „				
9-88		Do przeniesienia . 240·00 K	—	—	6.179	76

L. P.	Obszar w ha	Wyszczególnienie	S z k o d a			
			na 1 ha		ogółem	
			K	h	K	h
9·88		Z przeniesienia . 240·00 K	—	—	6.179	—
		sośniny 131 × 0·3 = 39·3 czyli 70% drewna użyt- kowego = 39·3 × 0·7 = 27·5 m ³ po 25 K 687·50 „				
		30% drewna opa- łowego = 39·3 × 0·3 = 11·8 m ³ po 10 K = 118·00 „				
		Razem . 1045·50 K				
		Pozostałe drewno skwalifikować się musi jako dre- wno opał. po 12 K za 1 m ³ : 9 m ³ po 12 K = 108·00 „				
		Szkoda na 1 ha . 937·50 K	937	50		
		Szkoda na całym obszarze: 937·50 × 4·25 =			3.984	37
9·88		Do przeniesienia .			10.164	13